КАРАЛДЫ башлангыч сыйныф укытучыларының методик берләшмәсе утырышында Беркетмә №1 “ 23” август 2023 ел МБ җитәкчесе _____ И.С. Нәгыймова	КИЛЕШЕНДЕ «Кәрәкәшле төп гомуми белем бирү мәктәбе”укыту тәрбия эшләре буенча директор урынбасары _____/Әхмәтова Э.Ф./ «24» август 2023 ел	РАСЛЫЙМ «Кәрәкәшле төп гомуми белем бирү мәктәбе” директоры _____ М.Ш.Закиров Боерык №71 24 август 2023 ел

2023—2024 уку елына
Әдәби уку фәненнән календарь-тематик планлаштыру

Сыйныф 3

Укытучы Нәгыймова Илсөяр Сәет кызы

Еллык сәгатьләр саны 68, атнага 2 сәгать

Планлаштырылган контроль дәресләр ______,зачёт ________, практик эшләр____, тестлар______

КТП түбәндәге документларга нигезләнеп төзелде: -

-Татарстан Республикасы муниципаль бюджет гомуми белем бирү учреждениесе “Кәрәкәшле төп гомуми белем бирү мәктәбе”нең башлангыч гомуми белем бирүнең программасы

-Татарстан Республикасы муниципаль бюджет гомуми белем бирү учреждениесе “Кәрәкәшле төп гомуми белем бирү мәктәбе” укыту планы;

Әдәби уку фәненнән эш программасын төзүчеләр: Мөгътәсимова З.Н., Әхмәтова Э.Ф., Нәгыймова И.С.,Мөрәсова Г.Р., 2023 ел

Планлаштыру: Г.М.Сафиуллина, М.Я. Гарифуллина,Ф.Ф. Хщсщнова, Щ.Г. Мөхәммәтҗанова, “Әдәби уку” (Казан, “Мәгариф_Вакыт” нәшрияты, 2014нче ел) уку әсбабына нигезлшнеп төзелде.

3 нче сыйныф өчен “дәби уку” методик комплекты составына керә торган әдәбият исемлеге:

1. Г.М. Сафиуллина Ф, Ф. Хәсәнова, Ә.Г. Мөхәммәтҗанова. Әдәби уку: 3 нче сыйныф. Дәреслек 3 кисәктә. 1 кисәк- Казан “Мәгариф-Вакыт” нәшрияты, 2013
2. Г.М. Сафиуллина Ф, Ф. Хәсәнова, Ә.Г. Мөхәммәтҗанова. Әдәби уку: 3 нче сыйныф. Дәреслек 3 кисәктә. 2 кисәк- Казан “Мәгариф-Вакыт” нәшрияты, 2013
3. Г.М. Сафиуллина Ф, Ф. Хәсәнова, Ә.Г. Мөхәммәтҗанова. Әдәби уку: 3 нче сыйныф. Дәреслек 3 кисәктә. 3 кисәк- хрестоматия. Казан “Мәгариф-Вакыт” нәшрияты, 2013
4. Г.М. Сафиуллина Ф, Ф. Хәсәнова, Ә.Г. Мөхәммәтҗанова. Әдәби уку: Мөстәкыйль эш дәфтәре, 3 сыйныф- Казан “Мәгариф-Вакыт” нәшрияты, 2013
5. Г.М. Сафиуллина Ф, Ф. Хәсәнова, Ә.Г. Мөхәммәтҗанова. Әдәби уку: 3 нче сыйныф. Укытучылар өчен дәреслек- Казан “Мәгариф-Вакыт” нәшрияты, 2013

Укыту предметын үзләштерүнең шәхси, метапредметлы һәм предметлы нәтиҗәләре

Шәхси, метапредметлы һәм предметлы нәтиҗәләр Шәхси нәтиҗәләр:

- туган илгә карата шәхси караш булдыру;
- чын кеше сыйфатлары булдыру;
- мөстәкыйльлелек һөм җаваплылык үстерү;
- рухи-әхлакый идеалларына китерү.
- олылар белән хезмәттәшлек;
- аралашу культурасы күнекмәләре .

Метапредметлы нәтиҗәләр:

- аң -белем үстерү;
- проблемаларны мөстәкыйль рәвештә таба алу;
- эзләнү юлларын һөм нәтиҗәләрен ачыклау;
- логик фикерләү, чагыштыру, синтез, анализ ясый белү;
- конфликтлы ситуацияләрдән чыгу юлын табу;
- укучыларның образлы, логик фикерләвен үстерү;

Предметлы нәтиҗәләр:

- Россиядә күп милләт халыкларының төшенчәсен бирү;
- татар теленең төп төшенчәләр буенча башлангыч белем (фонетик, лексик, грамматик);
- татарча югары сөйләм культурасы формалаштыру;
- бәйләнешле сөйләм төзү күнекмәләре формалаштыру

Универсаль уку гамәлләре формалаштыру:

Танып белү универсаль уку гамәлләре:

- дәреслектә ориентлаша белү;
- шартлы билгеләрнең телен белү;
- рәсем һәм схемалар нигезендә биремнәр үтәү;
- төп билгеләрне аерып алу нигезендә кагыйдә формалаштыру;
- материаль объектлар кулланып биремнәр үтәү;
- дәреслек һәм мөстәкыйль эш дәфтәрендәге мәгълүматлар белән эшли белү;

Регулятив универсаль уку гамәлләре:

-кагыйдәләрне, күрсәтмәләрне истә тотып гамәлләр кылу;
- гамәлләрне таләп ителгән вакытта башлау һәм тәмамлау;
- үз эшчәнлегеңне контрольгә алу, биремне үтәүнең дөреслеген тикшерү;
- тормыш тәҗрибәсен куллану;
- эшләнгән эшнең сыйфатын һәм дәрәҗәсен билгеләү.

Шәхескә кагылышлы универсаль уку гамәлләре:

- дәреслек геройларына, күршеңә ярдәм итүдә танып-белү инициативасы күрсәтү;
- үз уңышларың,уңышсызлыкларың турында фикер йөртү;
- үз мөмкинлекләреңне бәяләү;
- мәгънә барлыкка китерү («Минем өчен моның нинди мәгънәсе һәм әһәмияте бар?» - дигән сорау кую)

Коммуникатив универсаль уку гамәлләре:

- тормыш тәҗрибәсен куллану;
- күршең белән хезмәттәшлек итү;
- үз фикереңне һәм позицияңне формалаштыру;
- уртак эшчәнлеккә һәм гомуми чишелешкә килү;
- партнёрның нәрсәне белүен һәм күрүен, нәрсәне белмәвен ,күрмәвен исәпкә алып, аңлаешлы сөйләм төзергә, сораулар бирү;
- партнёрның эш-гамәлләрен контрольгә алу;

- сөйләмнең диалог формасын үзләштерү.

Укыту предметының эчтәлеге Укыту темаларының эчтәлеге

1. Күзәтәбез һәм тәэсирләр белән уртаклашабыз (14 сәгать) Бүлекнең төп эчтәлеге:

Табигатьнең гүзәллеген әдәби һәм сәнгать әсәрләре аша аңлату. Балаларны табигатьтәге үзгәрешләрне күзәтеп барырга, күргәннәрең белән уртаклашырга өйрәтү.Кешеһәм табигать бергәлеге. Дөньяны шагыйрь күзлегеннән чыгып күзаллау.Әйләнә-тирә дөнья матурлыгының шагыйрь өчен илһам чишмәсе булуына инандыру. Б. Рәхмәт "Иң күңелле чак",Р. Хисмәтуллин «Июль аланы», Р. Вәлиева "Җәй һәм бала",М. Галиев «Җиләктән кайтканда», М. Мирза "Көздә бермәл", "Көз", "Болыт", Б. Рәхимова «Шук болытлар, батыр җил, якты кояш», М. Гафури "Болын", Н. Дәүли «Бала болыт», . Р. Корбан "Көз нигә моңая", Р. Вәлиева "Яңгыр, яу!", "Китмә әле, бераз тор", Н. Гыйматдинова «Казлар

2. Чагыштырулар серенә төшенәбез (6 сәгать)Бүлекнең төп эчтәлеге:

Әкиятләр турында гомуми күзаллау булдыру. Татар халык әкиятләрендәге төп герой белән башка халыклар әкиятләрендәге төп герой арасындагы охшаш һәм аермалы яклар. Геройларның характеры. Россия халыклары әкиятләре. Әкиятләрнең гасырлар дәвамында үсеше. Гади вакыт тасмасы: 1) бик борынгы әкиятләр, 2) борынгы, 3) бик борынгы булмаган әкияти вакыйгалар турында аңлату.

Бик борынгы әкиятләрдә хайваннар арасындагы мөнәсәбәтләр, аларның тышкы күренешләре төп урынны алып тора. Борынгы әкиятләрдә геройның аңы, хәйләгә осталыгына дан җырлана. Ә әкияти вакыйгалар исә үз эченә геройның изге эшләрен, аның сәләтен, киң күңеллеген күрсәтүне максат итеп куя. Йөремсәк әкиятләр турында күзаллау.

Әфган халык әкияте: " Иң яхшы дару", "Табышны ничек бүләргә?", "Кабартма"; Уйгур халык әкияте: "Тылсымлы китмән"; Инглиз халык әкияте: "Көрән төстәге пингвин баласы"; Монгол халык әкияте: "Әтәч таңда нигә кычкыра?"; Манси халык әкияте: "Куянның колагы нигә озын?"; Кабарда халык әкияте:

3. Кешеләрнең хыялларын аңларга тырышабыз. (7 сәгать)Бүлекнең төп эчтәлеге:

Әкият һәм хикәя жанрларының композиция үзенчәлеген (күзәтүләр аша) аңлату. Укучы – тыңлаучыга табигый көчләрнең серен , әкият геройларының серле тормыш агышын күрсәтү, хикәя геройларының характерында тормыштан алынган вакыйгаларны чагылдырып сөйләү. Уйдырмаларның максаты – тыңлаучыларны дөньяда булмаган,уйлап чыгарылган хәлләр белән шаккатыру.

Л. Лерон "Хыял", Йолдыз "Антенналы бәрәңге", Л. Лерон "Хыялый Акбай", Ә. Габиди "Тере антенналар", Л. Лерон "Мәче малае Шукбай", "Шукбай балык тота", "Хат", Ф. Мөслимова "Хыялый", З. Гомәрова "Хыялларым", Б. Рәхмәт "Ничек өйрәнергә", Р. Фәйзуллин "Тугайда", А. Әхмәтгалиева "Болытта җиләк үсә", Ф. Садриев " Юкка көттеләр", А. Гыйләҗев "Суык", А. Аланазаров "Дустымны эзлим2, В. Хәйруллин "Кем булам", Йолдыз "Этем югалды бүген", Р. Гыйзәтуллин "Батырлык", Г. Рәхим "Иске самавыр торбасы".

4. Ярату турында. (9 сәгать)Бүлекнең төп эчтәлеге:

"Ярату" төшенчәсенең мәгънәсен әдәби әсәрләрдәге вакыйга һәм образлар язмышы аша аңлату: гаиләне хөрмәтләү, гаилә әгъзаларына, туган җиргә карата ярату хисләре, кече туганнарыбызга мәхәббәт. Дөньяны шагыйрьләр күзлегеннән чыгып тану.

Р. Вәлиев "Барысын да яратам", Ш. Маннур " Яратам", Р. Вәлиева "Чыпчык", М. Хөсәен "Китап", С. Урайский "Туган ил", А. Гыймадиев "Шәмси маҗаралары", Н. Кәримова "Авылым җыры", В. Нуриев "Кем катырак суга?", Р. Вәлиева "Яңгыр белән Кояш", Г. Сабитов "Тәүге шатлык", Ә. Баянов "Тургай", Н. Гыйматдинова "Болын патшасы", А. Әхмәтгалиева "Безнең чишмә", Г. Бәширов "Беренче кар", Н. Сладков "Кышкы җәй", М. Мазунов "Яңа карлар ява", И. Солтан "Кар ник шыгырдый?", И. Солтан "Кар ник ява?", Р. Мәннан "Кыш килә", Ф. Зыятдинов "Мullлык билгесе", М. Мирза

“Кышның китәсе килми”, Р. Миңнуллин “Кар бәйрәме”, С. Урайский “Кыш шатлыгы”, Р. Вәлиева “Каникул вакытында”.

5.Хикмәтле тормыш тәҗрибәсе туплыйбыз (7 сәгать)Бүлекнең төп эчтәлеге:

Мәсәл жанрының килеп чыгышы, үсеше. Бөтен дөньяга танылган мәсәлчеләр: Эзоп, Ж.Лафонтен, И.Крылов, татар мәсәлчеләре К.Насыйри, Г.Тукай,М.Гафури, Г.Шамуков, Ә.Исхак һәм башка язучылар әсәрләрен өйрәнү. Төрле халык мәкальләре . Мәкальләрне сөйләмдә, мәсәлләрдә урынлы куллану. Дөньяны шагыйрьләр күзлегеннән чыгып тану. Мәсәл һәм әкиятне чагыштыру. Мәсәлләрнең хайваннар турындагы әкиятләрдән килеп чыгуы. Мәсәлләрнең төп асылы, эчтәлеге. Мәсәл моралендә мәкальләр куллану. Мәсәлләрнең тәрбияви роле.

Эзоп “Давыл белән Кояш”, Г. Тукай “Җил илә Кояш”, Н. Исәнбәт “Ябалак белән Чыпчык”, татар халык әкияте “Ябалак белән чыпчык”, Ф. Яруллин “Мактану бәласе”, К. Насыйри “Төлке белән Әтәч”, Исхак “Карт Имән белән яшь егет”, М. Гафури “Ике чебен”, М. Саттар “Кырмыска белән тирес корты”, Г. Тукай “Яшь агач”, Г. Тукай “Төлке белән йөзем җимеше”,

6. Көлке серләрен эзлибез (5 сәгать)

Шигырьләрдә автор фикерен аерып алу. Шагыйрьнең кимчелекләрдән көлүе. Көлкеле әсәрләрдә көлке китереп чыгарган сәбәпләрне табу.Ш. Галиев “Иншаның файдасы”, “Сүзләре һәм үзләре”, В. Нуриев “Инша”, Л. Лерон “Иртән уянасың килмәсә”, Сүз тыңлыйсың килмәсә”, “Инша”, Р. Вәлиева “Көчле укучы”, “Сыер эзләгәндә”, К. Тәңрекулиев “Эшчән” Гельды”, И. Юзеев “Хатасыз ничек язарга?”, Р. Миңнуллин “Хаталар өстендә эшләү”, Г. Морат “Үскәч кем булырга”, “Тиргиләр”, Р. Низамова “Табигать күренеше”, Р. Фәйзуллин “Ничек яхшы булырга?”, Йолдыз “Ике җаваплы табышмак”, Н. Кәримова “Кое чыпчыгы”, З. Туфайлова “Трай”, А. Алиш “Утлы йомрка”, Р. Вәлиев “Минеке”.

7. Герой ничек туа? (9 сәгать)

Автор әкиятләрендә, нәкъ халык әкиятләрендәгечә, вакыйгаларның кабатлануы, чылбыр рәвешендә тезелүе, аерым сүзләрнең ритмик кабатланып килүе. Автор теленең кабатланмас матурлыгы. Язның тәүге үзенчәлекләрен әсәрләрдән табу.

Ф. Яруллин “Тылсымлы ачкыч”, Р. Мингалим “Уйларга кирәк”, Р. Харис “Берсе калсын иде”, Р. Вәлиева “Кышкы ямь”, Йолдыз “Белмәгәнен белми”, М. Мирза “Язның тәүге көннәре”, Г. Хәсәнов “Корташар”, “Гөблә”, “Май”, Ә. Рәшит “Яшенле яңгыр”, Г. Гыйлман “Көзге урман”, Ф. Садриев “Белемле әби”, Х. Халиков “Витаминлы аш”, Н. Гыйматдинова “Дару”.

8. Үткәннәр белән хәзергене чагыштырабыз (11 сәгать)

Чагыштыру, контраст, җанландыру кебек гади әдәби алымнарны табу.Җанлы сөйләмнең мөһим чараларын үзләштерү күнегүләре: темп, тавыш көче, тон, сөйләм мелодикасы (тавышны күтәрү, түбәнәйтү).

Р. Фәйзуллин “Онытма син!”, М. Мирза “Идел-йорт”, “Без бабайсыз үстек”, Р. Рәкыйпов “Мин яратам сине, Татарстан!”, Л. Шагыйрьҗан “Сөембикә манарасы”, В. Нуриев “Хуҗалар тавы”, Х. Туфан “Казан”, З. Гомәрова “Батырлар хакында”, Р. Харис “Сугыш турында сөйләшә картлар”, “Игенче җыры”, Г. Гыйлман “Нәсел агачы”, “Дәү әтинең әтисе”, “Универсиада”,В. Хәйруллина “Хозурлык һәм горурлык”, Ф. Кәрим “Ант”, Ватаным өчен”, М. Җәлил “Кичер, илем!”, Х. Халиков “Рәхмәт сезгә, ветераннар!”,

№	*Бүлекләрнең исеме*	*Барлык сәгатьләр*
1	Күзәтәбез һәм тәэсирләр белән уртаклашабыз	14

2	Чагыштырулар серенә төшенәбез	6
3	Кешеләрнең хыялларын аңларга тырышабыз	7
4	Ярату турында	9
5	Хикмәтле тормыш тәҗрибәсе туплыйбыз	7
6	Көлке серләрен эзлибез	5
7	Герой ничек туа?	9
8	Үткәннәр белән хәзергене чагыштырабыз	11
	Барысы	***68***

Бүлекләрнең исемнәре, сәгатьләр саны

№	Дәреснең темасы	Дәрес саны	Дата		Искәрмә
			План	Факт	
1	**Дәреслекнең беренче кисәге.** Иң күңелле чак.	1	01.09		
2	Җәйне сагыну.	1	05.09		
3	Күк йөзендә болыт-рәсемнәр.	1	08.09		
4	Яңгырның ял көне.	1	12.09		
5	Җир өстенә яфрак ява.	1	15.09		
6	Алтын көз.	1	19.09		
7	Кыр казлары китә җылы якка.	1	22.09		
8	Йорт казлары-гаҗәп кызык кошлар	1	26.09		
9	Тәрбияче попугай.	1	29.09		
10	Әнис Шакировның куен дәфтәре	1	03.10		
11	Әнис Шакировның куен дәфтәре	1	06.10		
12	“Серле ачкыч” мәктәп клубы утырышы	1	10.10		
13	Серле чишмә, моңлы чишмә.	1	13.10		
14	Сарбайның батырлыгы.	1	17.10		
15	Эш кешене тәрбияли, ялкаулык боза	1	20.10		
16	Һәр җәнлекнең үз төсе	1	24.10		
17	Эш үткәч,үкенүдән файда юк.	1	27.10		
18	И куян, куян...	1	07.11		
19	Җәнлекләр арасында да патша була.	1	10.11		
20	Комсызлык китергән бәла.	1	14.11		
21	Хыял дөньясында.	1	17.11		
22	Мәче малае Шукбай.	1	21.11		
23	Мәчеләр дә кешеләрчә яши.	1	24.11		
24	“Серле ачкыч” мәктәп клубы утырышы	1	28.11		
25	Нәниләрнең хыялы.	1	01.12		
26	Дүрт аяклы дустым.	1	05.12		
27	Батырлыкка җирдә урын бар. Г.Рәхим “Иске самавыр торбасы”	1	08.12		
28	Барысын да яратам.	1	12.12		
29	Авыл хикмәтләре	1	15.12		

30	Җәйге кояш астында	1	19.12		
31	Шатлык-тәнгә сихәт	1	22.12		
32	Болын патшасы	1	26.12		
33	Чишмә буенда	1	29.12		
34	Туган як кышы	1	09.01.2024		
35	Кар-ул муллык билгесе	1	12.01		
36	Кыш шатлыгы	1	16.01		
37	**Дәреслекнең икенче кисәге** Мәсәл серләренә төшенәбез	1	19.01		
38	Тапкырлык үлемнән коткара	1	23.01		
39	Юк урында мактау- зарарлы эш	1	26.01		
40	Көч җитмәслек нәрсәне акыл белән җиңеп була	1	30.01		
41	Һәр максатка чара бар	1	02.02		
42	Эшең барып чыкмаса, гаепне гаепне үзеңнән эзлә	1	06.02		
43	Бердәмлектә көч	1	09.02		
44	Белмәү гаеп түгел, белергә теләмәү – гаеп	1	13.02		
45	Белгән- белгәнен эшләр	1	16.02		
46	Бүләк зур булмас, укыган кеше хур булмас	1	20.02		
47	Акылның кадере-әдәп белән, куәтнең кадере- сәләт белән	1	27.02		
48	Көнең бушка үтмәсен	1	01.03		
49	Беләге юан- берне егар, белеме булган – меңне егар	1	05.03		
50	Ф. Яруллин “Тылсымлы ачкыч”	1	12.03		
51	Белер өчен дөресен, бик күп укырга кирәк	1	15.03		
52	Гыйлем ачкычы- китап	1	19.03		
53	Шыбырдашып тама тамчылар	1	22.03		
54	Беренче күкрәү	1	02.04		
55	Табигать – иң серле китап	1	05.04		
56	Шифалы яңгырлар	1	09.04		
57	Канатлы дуслар	1	12.04		
58	Үткәнеңне онытма син!	1	16.04		
59	Бик борынгы манара	1	19.04		
60	Сабантуй –халык бәйрәме	1	23.04		
61	Нәсел агачы	1	26.04		
62	Алар Ватан өчен көрәште	1	30.04		
63	Рәхмәт сезгә, ветераннар!	1	03.05		
64	Сугыш чоры балалары	1	07.05		
65	Канатлар кая илтә?	1	14.05		
66	Матурлыкка бай ул безнең заман	1	17.05		
67	Мин яратам сине, Татарстан	1	21.05		
68	Казан –спорт каласы. Йомгаклау дәресе	1	24.05		

В данной рабочей программе по литературному чтению на тат.

пронумеровано, прошнуровано и скреплено печатью МБОУ "Каракашлинская ООШ"

7 (семь) страниц

Директор школы: [signature] М.Ш. Закиров